Mitä ne kiertotalouden mahdollisuudet yritykselle olivatkaan?

30.10.2024

Kiertotalous tarjoaa mahdollisuuden irrottaa talouskasvu ja hyvinvointi luonnonvarojen ylikulutuksesta, samalla mahdollistaen liiketoiminnan ja elämän kehittymisen planeettamme kantokyvyn rajoissa. Kuitenkin kiertotalouden todelliset liiketoiminnalliset mahdollisuudet ovat monelle vielä hämärän peitossa. Kiertotalous mielletään helposti kierrätykseksi, vaikka kierrätys kattaa vain noin 20 % kiertotalouden kokonaisuudesta. Aihetta on avattu aiemmin myös SeAMKin verkkolehden artikkelissa: Kiertotalous ei todellakaan ole vain kierrättämistä! Jos kiertotalous nähdään pelkästään resurssien talteenottona ja kierrättämisenä, se näyttäytyy helposti pelkkinä kustannuksina.

Niin kauan kuin keskitymme arvoketjun loppupäähän, menetämme jopa 80 % kiertotalouden mahdollisuuksista – juuri ne taloudellisesti kannattavimmat. Missä piilevät nämä loput 80 %? Kiertotalous on nimensä mukaisesti talousmalli, jonka tavoitteena on kasvu. Se eroaa perinteisestä lineaarisesta talousmallista siinä, ettei liiketoiminta perustu ensisijaisesti luonnonvarojen kuluttamiseen.

Uutta bisneskulmaa

Kiertotalouden kannattavuus ja kasvu kumpuavat siitä, miten tuote- ja materiaalikiertoja sekä palvelullistamista voidaan hyödyntää uuden bisneksen luomiseen. Tämä tarkoittaa esimerkiksi tuotteiden jakamista, vuokraamista, takaisinottoa, korjaamista ja uudelleenvalmistusta. Huoltoliiketoimintaa voidaan kehittää, jolloin huollettuja tuotteita voidaan vaihtaa, ottaa takaisin, korjata ja myydä uudelleen. Tuotteen

elinkaarelle syntyy siis uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Palvelullistaminen voi tarkoittaa sitä, että ei myydä enää itse tuotetta lainkaan vaan myydään käyttöoikeitta tai kyseisen tuotteen tuottamaa toimintoa. Palvelullistamisen kautta asiakas voi maksaa vaikkapa suoraan lopputuloksesta, eikä tarvitse omistaa tuotetta tai huolehtia sen ylläpidosta. Kiertotaloudesta löytyy jopa 20 erilaista ratkaisua, joista jokaiselle yritykselle on löydettävissä sopiva yhdistelmä uudistua.

Suunnittelua asiakastarvetta ymmärtäen, sidosryhmiä kuunnellen

Kiertotalouden mukaisessa suunnittelussa asiakastarpeen ja kaupallisen potentiaalin ymmärtämisen rinnalla modulaarisuus ja muunneltavuus sekä kiertävät raaka-aineet ovat keskeisessä asemassa. Samalla ympäristövaikutusten pienentämispyrkimykset siirtyvät tuotteen loppupään kierrätyksestä ja lajittelusta arvoketjun alkupäähän eli suunnitteluvaiheeseen. Suunnittelu ei tapahdu enää perinteisen tuotelähtöisesti vaan mukaan tulevat kokonaisvaltaisemmin kaupalliset näkökulmat, kuten liiketoiminnan uudistaminen, asiakaslähtöisyys, sidosryhmien osallistaminen ja muotoiluajattelu.

Tutustu tarkemmin kiertotalouteen ja sen strategioihin Lisää kierroksia! -oppaasta. Kun kiertotalouden tausta on hahmottunut, yritys voi lähteä viemään kiertotaloutta käytäntöön esimerkiksi pk-yrityksille tarkoitetun Kiertotalouden Roadmapin avulla.

Kun henkilöstö ja asiakkaat osallistetaan liiketoiminnan uudistamiseen ja toimialojen välinen yhteistyö lisääntyy, syntyy kestävää kilpailukykyä ja merkityksellisiä työpaikkoja Etelä-Pohjanmaalle. Kiertotalous avaa uudenlaisia mahdollisuuksia rakentaa kilpailuetua oman ydinosaamisen päälle, kun löytää rinnalleen oikeanlaiset kumppanit.

Voit lukea yritysesimerkkejä kiertotalouden mukaisesta liiketoiminnasta Riihen parvesta.

Heli Hietala ja **Krista Mäki**
SeAMK

Kirjoittajat työskentelevät SeAMKissa kestävän liiketoiminnan asiantuntijoina. Artikkeli on kirjoitettu osana Riihi – Resurssiviisaat verkostot Etelä-Pohjanmaalla -hanketta, joka on Euroopan unionin osarahoittama.